

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

≡ Izpitna pola 2 ≡

Geografija Slovenije

Ponedeljek, 2. junij 2008 / 80 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca).

Izpitna pola vsebuje 20 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami.

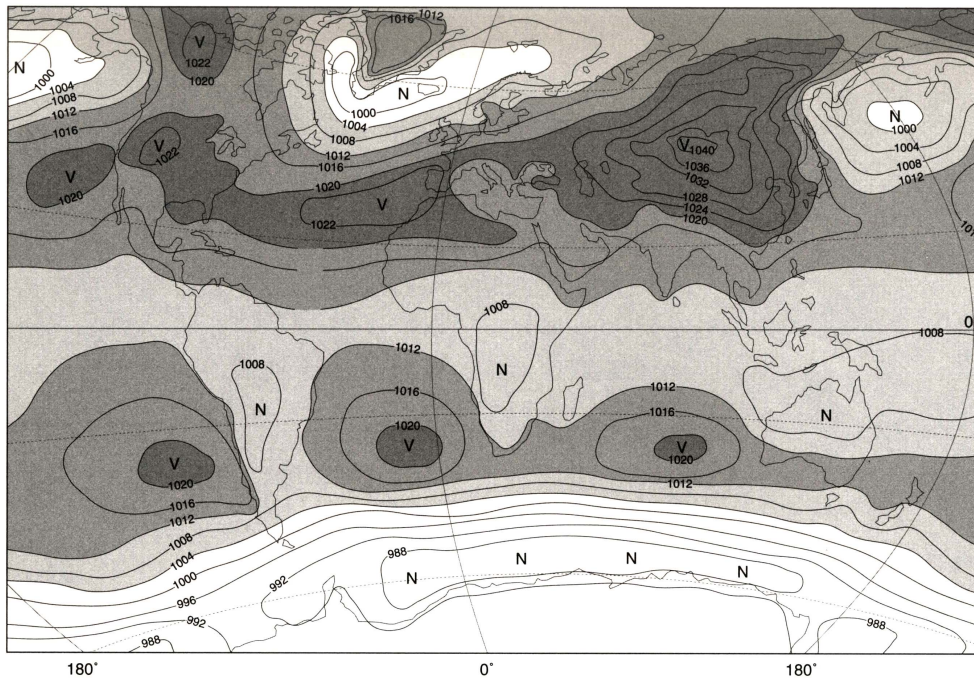
Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 1 prazno. Barvna priloga ima 4 strani, od tega 1 prazno.

D1 – SLOVENIJA

1. Po **karti 1** imenujte **vremenotvorno središče** nad osrednjo Azijo ter ugotovite **njegov vpliv** na temperature in oblačnost v Sloveniji tako, da obkrožite pravilna odgovora.

Karta 1

(Vir: Kunaver, J., in drugi, 1996: *Obča geografija, delovni zvezek*, str. 20. DZS. Ljubljana)

Vremenotvorno središče: _____

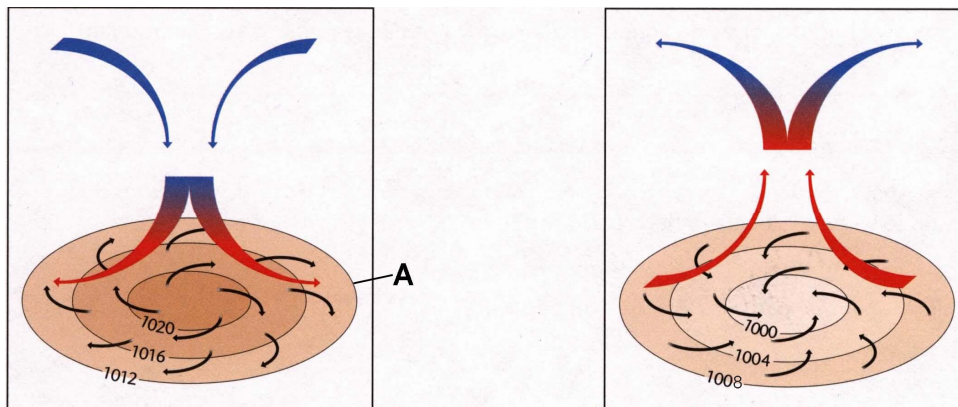
Temperature: nizke srednje visoke

Oblačnost: oblačno delno oblačno jasno

(2 točki)

2. Imenujte črto, ki je na **sliki 1** označena s črko **A** in obkrožite sliko, ki prikazuje prevladujoče kroženje zraka v Sloveniji, v vremenski situaciji, ki jo prikazuje **karta 1**.

Slika 1

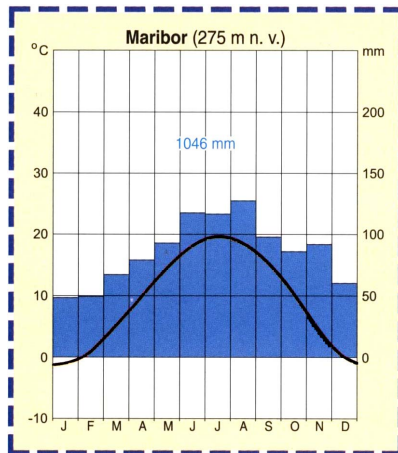
(Vir: Senegačnik, J., in drugi, 2003: *Obča geografija, delovni zvezek*, str. 24. Modrijan. Ljubljana)

Črto imenujemo _____.

(2 točki)

3. **Klimogram 1** prikazuje podnebne značilnosti enega izmed slovenskih krajev. Ali je ta kraj v **Submediteranski, Subpanonski** ali **Alpski** Sloveniji?

Klimogram 1

_____ (1 točka)

(Vir: Senegačnik, J., in drugi, 2000: Živim v Sloveniji, str. 27. Modrijan. Ljubljana)

4. Napišite **eno** od **makroregij**, ki je v **nalogi 3 niste izbrali** ter s padavinskimi in temperaturnimi značilnostmi pojasnite, zakaj **klimogram 1** ne prikazuje podnebnih značilnosti kraja v njej.

Makroregija: _____

Padavine: _____

Temperature: _____

_____ (2 točki)

5. **Burja** je močan in sunkovit veter, ki je pogost tudi v Sloveniji. Opišite ta veter glede na spodaj navedene značilnosti.

Ime Submediteranske regije, kjer piha: _____

Iz katere smeri neba najpogosteje piha: _____

V katerem letnem času je najpogostejša: _____

Prilagoditev ljudi na življenje v pokrajinah, kjer piha: _____

_____ (3 točke)

D2 – SLOVENIJA

6. Imenujte **planoto** in **hribovje** na območjih parkov, ki sta v **prilogi 1 (Priloga k Izpitni poli 2)** označena s številka **10** in **11**.

10 (hribovje): _____

11 (planota): _____

(2 točki)

7. Imenujte park, ki je v **prilogi 1 (Priloga k Izpitni poli 2)** označen s številko **1**, in naštejite dva vzroka, ki narekujejo **ustanavljanje** zavarovanih območij.

Park: _____

Vzroka:

1 _____

2 _____

(2 točki)

8. **Priloga 2 (Priloga k Izpitni poli 2)** prikazuje kmetijsko obremenjevanje okolja v Sloveniji leta 2000. Opišite dva različna **okoljska** problema, ki se pojavljata na območjih s kritično obremenjenostjo.

1 _____

2 _____

(2 točki)

9. Na obremenjenost okolja poleg kmetijstva vplivajo še druge gospodarske dejavnosti. Pojasnite različna **vzroka**, ki sta vplivala na močno **onesnaženje** Mežiške doline in Črnega revirja.

Mežiška dolina: _____

Črni revir: _____

(2 točki)

10. Obkrožite **demografsko ogroženo** območje Slovenije.

Dravsko polje Idrijsko hribovje Velenjska kotlina

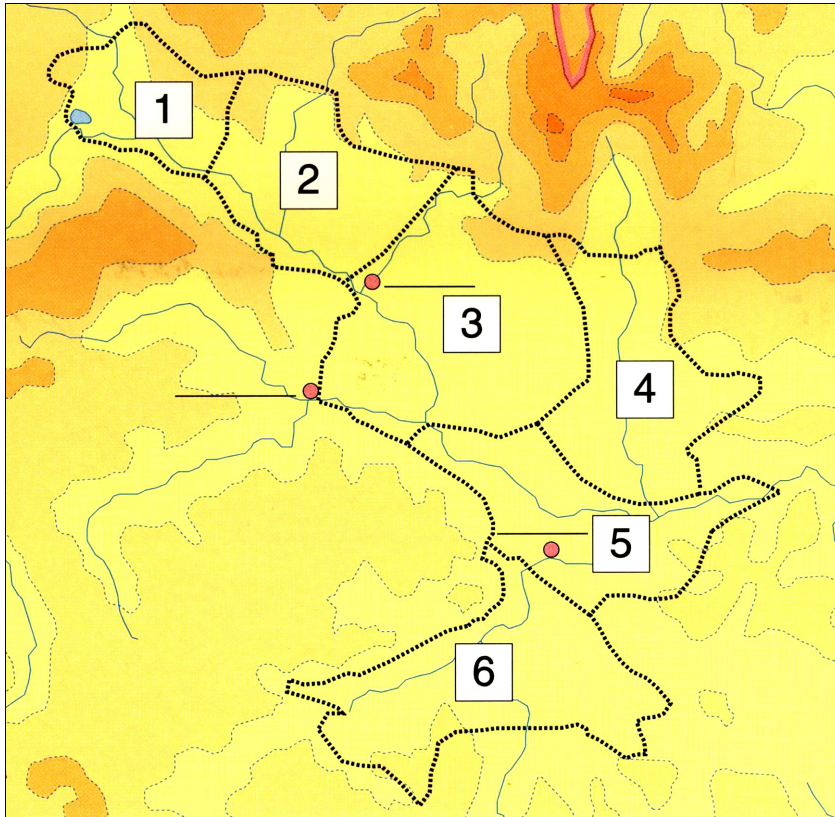
Pojasnite **naravnogeografski** vzrok za demografsko ogroženost tega območja.

(2 točki)

E1 – SLOVENIJA

11. Na **karti 2** so s števkami označene **regije Ljubljanske kotline**. Na črto pred posameznim opisom napišite ustrezno **številko** regije.

Karta 2

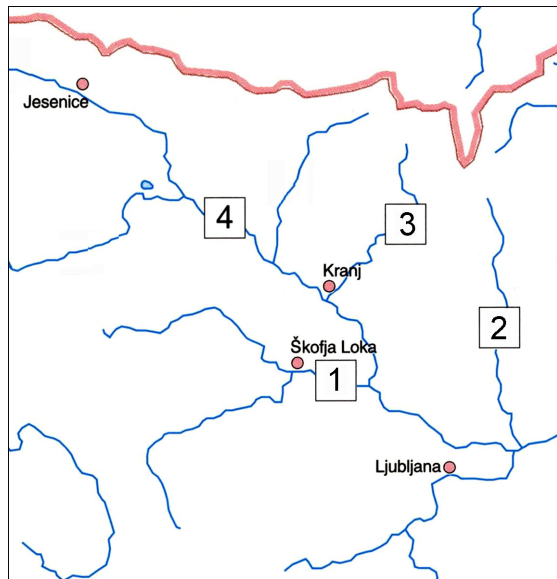
(Vir: Brinovec, S., in drugi, 2003: Slovenija. Delovni zvezek, str. 15. Mladinska knjiga. Ljubljana)

- _____ Regija je znana po kraju s celoletnim turizmom.
- _____ Središče regije je četrti največji kraj v Sloveniji z razvitimi terciarnimi in kvartarnimi dejavnostmi.
- _____ Regija je tektonsko najmlajši del Ljubljanske kotline.
- _____ Konglomeratne gozdnote terase ne dajejo velikih možnosti za razvoj kmetijstva.
- _____ Regija leži na območju med Šmarno goro na severu in Ljubljanskim barjem na jugu, kamor se zadnje čase širi prestolnica.

(2 točki)

12. Imenujte reke, ki so na **karti 3** označene s številkami od **1** do **4**.

Karta 3

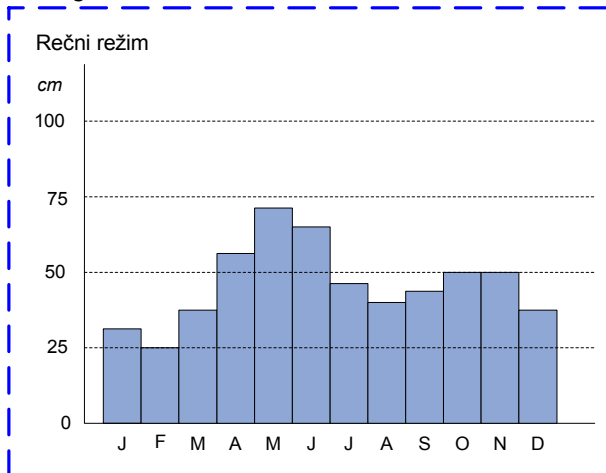
- 1 _____
 2 _____
 3 _____
 4 _____

(2 točki)

(Vir: Brinovec, S., in drugi, 2003: Slovenija. Delovni zvezek, str. 17. Mladinska knjiga. Ljubljana)

13. Imenujte rečni režim, ki ga prikazuje **hidrogram Save pri Radovljici**, ter navedite vzroka za **višji vodostaj** reke spomladi in jeseni.

Hidrogram 1

(Vir: prirejeno po Kunaver, J., in drugi, 1996: Obča geografija, str. 119. DZS. Ljubljana)

Rečni režim: _____

Spomladi: _____

Jeseni: _____

(2 točki)

14. Po **prilogi 3 (Priloga k Izpitni poli 2)** pojasnite, zakaj je **Sava** pri **Zbiljah** in **Trbojah** širša kakor drugod.

(1 točka)

15. Imenujte **tip podeželskega naselja** krajev **Jama** in **Voglje** v **prilogi 3 (Priloga k Izpitni poli 2)** ter opišite prednost in slabost bližine avtoceste za prebivalce **Vodic**.

Jama: _____ Voglje: _____

Prednost: _____

Slabost: _____

(3 točke)

E2 – SLOVENIJA

16. Obkrožite črki pred **dvema** **pravilnima** trditvama.

- A Avtohtono neslovensko prebivalstvo v Sloveniji so Italijani, Madžari in Hrvati.
- B Najmanj zamejskih Slovencev živi na Madžarskem.
- C Narodnostna meja Slovencev se ujema z državnimi mejami.
- D Z izseljevanjem Slovencev v 19. stoletju se je močno spremenila narodnostna sestava prebivalstva v Sloveniji.
- E V mestih je bolj raznovrstna narodnostna sestava kakor na podeželju.

(2 točki)

17. V **prilogi 4 (Priloga k Izpitni poli 2)** sta označena **kraja A** in **B**, kjer je delež slovensko govorečih pod slovenskim povprečjem. Vsakemu kraju pripišite razlog za **visoki delež neslovenskega** prebivalstva.

Kraj A: _____

Kraj B: _____

(2 točki)

18. Napišite ime **soseidnje države**, v kateri Slovenci **nimajo pravic** narodnostne **manjšine**.

(1 točka)

19. Z **vpisom črk** razvrstite **vse** imenovane pokrajine po državah, v katerih so.

_____ Avstrija

_____ Italija

_____ Madžarska

A Kanalska dolina

B Porabje

C Ziljska dolina

D Benečija

E Rož

(2 točki)

20. Pojasnite tri vzroke za **stalno upadanje** števila **zamejskih Slovencev**.

1 _____

2 _____

3 _____

(3 točke)

Prazna stran